

3. juni 2022

Høringssvar vedr. midtvejsevaluering af Cirkulær København: Ressource- og Affaldsplan 2024

I Plastic Change takker vi for muligheden for at indgive høringssvar. Vi ser generelt positivt på forslagene i de to tillægspakker. Københavns Kommune har dog også gode muligheder for at gå endnu længere på en række punkter.

70% genanvendelse

Vi noterer os, at målsætningen om 70% genanvendelse af husholdningsaffald sandsynligvis ikke bliver nået inden 2024 som først planlagt, og at dette primært skyldes, at der er opstået tvivl om rammebetingelserne ang. etableringen af et anlæg til eftersortering af restaffald ved ARC. Vi mener dog, at man bør forsøge at nå målsætningen ad andre veje, sådan at man overholder den oprindelige tidsplan. I Plastic Change støtter vi således op om de 14 supplerende indsatser nævnt i tillægspakken vedr. genanvendelse.

3-dobling af genbrug

Vi ser det desuden som yderst positivt, at kommunen forventer at nå sit mål om at 3-doble mængden af genbrug, og at genbruget ser ud til at stige fra 2000 tons om året i 2018 til godt 7000 tons i 2024. I tillægspakken vedr. genbrug forklares det endvidere, at det vil være muligt at øge genbruget med yderligere 860 tons, hvilket ville svare til en firdobling ift. 2018-niveauet. Mere genbrug er det helt rigtige vej at gå, hvis man ønsker at opnå en reelt cirkulær økonomi. Derfor støtter vi i Plastic Change varmt op alle tre supplerende indsatser på genbrugsområdet.

Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at der forsat er tale om en relativt lille genbrugsprocent sammenlignet med de store mængder af affald, der generelt set produceres i Københavns Kommune. Ifølge de tal, der opgives i den kortlægning, der blev foretaget i forbindelse med udformningen af den oprindelige ressource- og affaldsplan, blev der i 2015 produceret hele 592.000 tons affald i Kommunen. Samtidig har Københavns Kommune gode muligheder for at gå endnu videre på en række områder. I Plastic Change er vi f.eks. glade for, at overborgermesteren flere gange har tilkendegivet, at hun agter at implementere et retursystem til take away-emballager. Dette kunne med fordel tænkes sammen med den øvrige kildesortering og afhentning af forskellige affaldsfraktioner. Man kunne f.eks. oprette det som en 11. affaldsfraktion. Således at kommunen afhenter genbrugsemballagerne og at kører dem til vask/desinfektion på samme måde, som alt affaldet afhentes og køres til genanvendelse, energiudnyttelse o. lign. En sådan løsning ville på den ene side bygge videre på allerede eksisterende infrastruktur, og på den anden side gøre det betydeligt nemmere for borgeren af benytte sig af genbrug. Det må derfor forventes at være en relativt omkostningseffektiv løsningsmodel, der samtidig virkelig ville kunne sætte gang i den grønne omstilling.

Herudover undrer vi os over, at man ikke i højere grad sammentænker planer som denne med kommunens indkøbsstrategi. Som en af Danmarks største offentlige indkøbere og med et budget på hele 8,2 milliarder har Københavns Kommune et kæmpe potentiale for at gøre en forskel for overgangen til cirkulær økonomi. Vi er bekendte med, at kommune allerede har igangsat [et antal tiltag](#), hvad angår bæredygtige indkøb. Andre steder er man dog noget længere fremme i forhold til affaldsforebyggelse. Man kunne f.eks. holde op med at benytte sig af engangsservice i kommunens institutioner og i stedet gå over til at nyde sine måltider af porcelæn, glas og hård plastik, hvilket er langt mere bæredygtigt, fordi det kan vaskes op og bruges igen. Dette kunne bl.a. implementeres i børnehaver, skoler, fritidsordninger, plejecentre og på Rådhuset. Fordelen ved løsninger som disse er, at man undgår unødvendig generering af affald. Dette har jf. affaldshierarkiet både den positive effekt, at man sparer på klodens ressourcer, og at man slipper for at skulle håndtere affaldet efterfølgende.

Til inspiration har vi desuden vedhæftet vores 10 forslag til, hvordan man som kommune kan mindske plastikforureningen (se nedenunder).

Vi står naturligvis til rådighed, hvis I ønsker at drøfte høringssvaret nærmere.

Med venlig hilsen

Malene Høj Mortensen

Public affairs rådgiver, Plastic Change

mhm@plasticchange.org

10 forslag til at nedbringe plastikforurening i jeres kommune

1. Lav en plastikstrategi

Enkelte kommuner har det allerede, men de fleste har ikke. At udarbejde en overordnet plastikstrategi for kommunen er en god øvelse i at finde de steder, man kan sætte ind for at reducere plastikforbruget. Med ambitiøse mål og rammer holder I hinanden fast på at skabe en fremtid for kommunens borgere, hvor der mindre affald og plastik i naturen, flere bæredygtige løsninger og mindre miljø- og klimabelastning. Fokusér strategien på at forebygge og reducere plastikaffald frem for på at affaldshåndtere, sortere og genanvende.

2. Køb ind efter livscyklus og ikke anskaffelsespris

Skift fokus i de økonomiske beregninger og indfør i kommunens indkøbspolitik, at når det er muligt, skal der indkøbes produkter med en længere levetid, som skal kunne repareres og genbruges. Prissæt produkter ud fra hele dets livscyklus og ikke kun anskaffelsesomkostningerne.

3. Forbud mod produkter, der udleder mikroplast

Mikroplast er bittesmå stykker plastik, som er svære at se med det blotte øje, men som udledes fra almindelige hverdagsprodukter med spildevandet og ud i vores havmiljø. I Esbjerg Kommune har man besluttet, at der hvert år skal udfases ét produkt med mikroplast fra kommunens indkøb. I 2020 udfasede man klude med mikroplast og i 2021 er det arbejdssko.

4. Forbud mod engangsprodukter

Det gavner både klima, miljø, natur og vores sundhed, når man skifter fra f.eks. engangsservice til service, der kan bruges igen og igen og som er fri for skadelig kemi. I Frederiksberg Kommune er man i gang med et to-årigt forsøg, hvor man har sløjfet engangsservicen og i stedet bruger genbrugelig service i alle kommunens institutioner.

5. Kunstgræsbaner

Antallet af kunstgræsbaner i kommunerne er steget markant inden for de sidste fem år, men brugen af dem er desværre langt fra uproblematisk. Banerne består nemlig typisk af gummigranulat lavet af gamle bildæk, som er en direkte kilde til at udlede mikroplast i det omkringliggende luft-, vand- og landmiljø. Derudover indeholder de en række tungmetaller og dsundhedsskadelige PAH-stoffer, som blandt andet er kræftfremkaldende. Inden for en årrække vil der komme et forbud mod kunstgræsbaner fra EU, så uanset hvad, skal alle kommuner se sig om efter alternativer inden for en overskuelig fremtid. Her har man altså som kommune en mulighed for at gå forrest og allerede nu erstatte den farlige dækgummi med sand eller organiske materialer.

- **Genbrugs-kaffekop**
To-go kaffekopper er udbredt i de fleste danske byer, og med deres ekstremt korte levetid er engangskopperne et af de værste eksempler på den brug-og-smid-væk-kultur, der er så skadelig for vores klima og miljø. Løsningen er kaffekopper, der kan vaskes og genbruges, som kommunen kan stå for at sætte i cirkulation på byens caféer. I Aarhus har caféerne taget sagen i egen hånd og er i gang med at udvikle "Aarhus-koppen", mens man i den tyske by Freiburg lavede en kommunal genbrugskop allerede i 2016.
- **Flere vandposter**
Opsæt flere vandposter i kommunen, så det bliver nemt for borgerne at fylde deres genbrugsflaske med postevand i stedet for at købe vand på engangsplastikflasker. I tillæg kan der udvikles en app, hvor vandposterne er kortlagt, så det er nemt at finde den nærmeste, når man er på farten.
- **Fest og byliv med genbrugskrus**
Stil krav om brug af genbrugskrus ved udendørsservering i café-, bar- og restaurationslivet. Engangskrus er miljø- og klimabelastende både, når de produceres, og når de efter kort tids brug bliver til affald og/eller ender i naturen. Restauranter, caféer og barer skifter ofte til engangsplastikkrus sidst på aftenen af sikkerhedsmæssige årsager og for at undgå smadret service. Men engangskrusene kan nemt skiftes ud med et genbrugskrus, som ikke kan smadres, og som kan vaskes og bruges igen aftenen efter. Kommunen kan stå i spidsen for at udvikle et krus, som kan sættes i cirkulation på byens caféer.
- **Genbrugsemballage til takeaway**
Et lækkert takeaway-måltid er stort set altid lig med store mængder engangsemballage, der ryger direkte i skraldespanden, når maden er spist. Men løsningen ligger lige for, nemlig at skifte engangsemballagen ud med genbrugsemballage, som allerede findes på det danske marked. I Aarhus Kommune har man skrevet ind i sin plastikstrategi, at der skal gennemføres forsøg med et cirkulært emballagesystem for takeaway-emballage. I København meldte overborgmester Sophie Hæstorp i kommunalvalgkampen ud, at hun vil gøre det samme.